

Folketingets Kulturudvalg
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

28. august 2019

Folketingets Kulturudvalg har den 31. juli 2019, efter ønske fra Preben Bang Henriksen (V), stillet mig følgende spørgsmål, nr. 4 (Alm. del), som jeg hermed besvarer.

Spørgsmål:

Hvilken værdi tillægger ministeren reetablering af 4-500 år gamle markdiger, og er den værdi proportional med den udgift, der aktuelt pålægges landmændene i forbindelse med reetablering af diger, som landmændene måske aldrig har vidst eksisterede, og som fremover vil medføre gene i landbrugsdriften?

Svar:

Jeg har fundet det relevant at indhente en udtalelse fra Slots- og Kulturstyrelsen, der forvalter området. Slots- og kulturstyrelsen har oplyst mig følgende:

"Loven har til hensigt, at beskytte digernes landskabelige, biologiske eller kulturhistoriske værdi. Værdien af diger, der er fjernet ulovligt, vil i forbindelse med reetablering i høj grad blive genskabt. Således vil digets landskabelig værdi blive øjeblikkeligt genoprettet og den biologiske værdi vil genetablere sig selv i løbet af nogle år. Den kulturhistoriske autenticitet er ødelagt ved en fjernelse, men værdien kan i nogen grad genskabes, hvis diget opføres med samme placering, dimensioner, materialer og stand som det fjernede.

For at der ikke kan drages fordel af en ulovlig handling (bevidst eller ubevidst), er det praksis, at sager vedr. ulovligt fjernede beskyttede diger, behandles på samme måde, som sager, hvor der er ansøgt om forudgående dispensation.

Det fremgår af lovens forarbejder og Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis, at driftsmæssige eller økonomiske interesser ikke kan begrunde, at et beskyttet dige kan fjernes. Deraf følger, at krav om reetablering af et dige ikke umiddelbart kan aflyses med den begrundelse, at diget medfører gener for landbrugsdriften.

Ved vurdering af den enkelte sag tager Slots- og Kulturstyrelsen dels hensyn til digets beskyttelsesværdier og hensigten med beskyttelsen, og dels hensyn til, at reetablering af diget har økonomiske omkostninger for lodsejeren. Hvis styrelsen ved denne proportionalitetsafvejning finder, at hensynet til sikring af digerne og deres beskyttelsesværdier vejer tungere end det forhold, at reetablering af et ulovligt fjernet dige vil have økonomiske omkostninger for lodsejeren, skal diget reetableres.

Langt de fleste diger, ca. 70%, er opført i forbindelse med landboreformerne fra omkring år 1800, mens 10% af digerne er af yngre dato. De sidste omtrent 20% af digerne kan være mere end 200 år gamle, og kan i sjældnere tilfælde stamme fra forhistorisk tid. Et 4-500 år gammelt dige er dermed sjældent og har typisk en væsentlig kulturhistorisk værdi."

Jeg henholder mig til styrelsens oplysninger om praksis på området. Som det fremgår af mine svar på spørgsmål 2 og 3 kan jeg derudover oplyse, at jeg er opmærksom på, at en række parter har rettet kritik af reglerne på digeområdet og administrationen af dem. Jeg vil som ny minister på området se nærmere på området og udfordringer, herunder drøfte mulige ændringer af loven med min kollega miljøministeren, KL og andre relevante parter.

Joy Mogensen